

INFORMATION OM DÖDSBOFÖRVALTNING

Detta är information till dig som är ställföreträdare (god man, förvaltare eller förmyndare) för en huvudman eller ett barn som har del i ett dödsbo. Vad som sägs om huvudman gäller, om inget annat nämns, även barn.

Ditt uppdrag som ställföreträdare är att bevaka huvudmannens rätt i dödsboet och se till att huvudmannen får ut det arv som han/hon har rätt till enligt lag eller testamente. Du ska också se till att bouppteckning skickas in till Skatteverket och att överförmyndarens samtycke inhämtas när det behövs.

Vid risk för intressekonflikt

Du kan *inte* företräda din huvudman om ni båda har del i samma rättshandling, dvs är dödsbodelägare i samma dödsbo. Samma sak gäller om din maka/make/sambo är dödsbodelägare i samma dödsbo som huvudmannen. För barn innebär detta exempelvis att om ni är två föräldrar, så kan inte den ena föräldern företräda ert barn i dödsboet om den andra föräldern är dödsbodelägare.

Om du och din huvudman har del i samma rättshandling ska en tillfällig god man förordnas av överförmyndaren. Denne företräder huvudmannen vid rättshandlingen och ska bland annat underteckna arvskiftet i huvudmannens ställe och ansöka om överförmyndarens samtycke till arvskiftet.

När rättshandlingen är slutförd och redovisad till överförmyndaren beslutar överförmyndaren att den tillfällige gode mannens uppdrag ska upphöra. Om den tillfällige gode mannen begär arvode för uppdraget är huvudregeln att detta ska bekostas av dödsboet, så dödsboet behöver ha kännedom därom så att medel kan läggas undan för ett eventuellt arvode.

Sammanfattningsvis, om det finns minsta risk för en intressekonflikt, kontakta överförmyndaren så snart som möjligt för mer information så att allt går rätt till så att arvskiftet blir giltigt.

Bouppteckning

I dödsboet måste man först göra en boutredning. Genom den utreder man vilka tillgångar och skulder som finns efter den avlidne. Det som framkommer i boutredningen ska sammanställas i en bouppteckning inom tre månader från dödsdagen. Bouppteckningen ska skickas in till Skatteverket inom fyra månader från dödsdagen. Skatteverket registrerar sedan

Överförmyndaren

bouppteckningen. Av bouppteckning framgår vem eller vilka som har rätt att företräda dödsboet, dvs vilka som är dödsbodelägare.

Vem ska göra bodelning, upprätta bouppteckning och skifte?

Vi rekommenderar att en jurist eller annan sakkunnig hanterar såväl bodelning, bouppteckning som arvskifte. Enklare dödsbon kan i vissa fall genomföras utan hjälp av en sakkunnig. Finns inga tillgångar alls, läs mer om dödsboanmälan nedan.

Dödsboanmälan – När det saknas tillgångar

Om den avlidne saknar tillgångar och försäkringar som täcker begravningskostnaderna (och andra utgifter pga. dödsfallet) kan en dödsboanmälan upprättas istället för en bouppteckning. Kontakta då socialförvaltningen i den avlidnes hemkommun. I dessa fall kommer inget arvskifte att upprättas eftersom det inte finns några tillgångar att fördela. Du kommer dock att behöva lämna in en redogörelse för skifteshinder till överförmyndaren där du uppger att dödsboet är ett så kallat bristbo.

När det finns ett testamente

Om det finns ett testamente och huvudmannen är arvinge ska testamentet delges. Du får *aldrig* godkänna testamentet utan bara bekräfta att du har tagit del av det för din huvudmans räkning. Efter sex månader vinner testamentet laga kraft om ingen har klandrat det under den tiden. Om din huvudman är bröstarvinge och testamentet inkräktar på huvudmannens laglott, så behöver du göra ett förbehåll för laglotten. Gör du inte det får huvudmannen inte ut sin laglott, vilket medför en ekonomisk förlust. Förbehållet görs i samband med att du tar emot testamentet för din huvudmans räkning.

Om den avlidne var gift eller sambo – bodelning

Äkta makar

Om den som avlider var gift ska en bodelning som huvudregel göras där makarnas tillgångar fördelas. En tillgång kan antingen vara giftorättsgods eller enskild egendom. Giftorättsgods är allt som makarna äger, om det inte finns äktenskapsförord eller annan föreskrift om att viss tillgång ska vara enskild egendom. Giftorättsgods ska tas med i bodelningen medan enskild egendom undantas från bodelningen.

Bodelning behöver dock *inte* göras om

- makarna enbart har gemensamma barn,
- maken är ensam dödsbodelägare eller
- om det enbart finns enskild egendom och inget testamente säger något annat.

Överförmyndaren

Bodelningen inleds med att varje makes giftorättsgods och skulder sammanställs per den avlidnes dödsdag. Från varje makes giftorättsgods räknas sen dennes eventuella skulder bort. Det som finns kvar från varje make räknas samman och delas sen upp i två lika stora delar. En make kan aldrig bli skyldig att täcka den andre makens skulder.

Om din huvudman är efterlevande och har störst tillgångar

Om den efterlevande maken har större tillgångar än den avlidne maken kan hen begära att få behålla sitt eget giftorättsgods. Då blir fördelningen inte 50/50. Om din huvudman är den efterlevande maken kan det finnas anledning för dig att åberopa detta undantag, du behöver annars motivera varför det inte har gjorts.

En efterlevande make har alltid rätt att få ut fyra prisbasbelopp, förutsatt att tillräckligt med pengar finns kvar i dödsboet efter avdrag för skulder. I den efterlevande makens andel ingår det hen har erhållit vid bodelningen. Uppgår inte den andelen till fyra prisbasbelopp tas resterande belopp från dödsboet innan eventuell övrig fördelning görs av dödsboets tillgångar. För år 2023 är fyra prisbasbelopp 210 000 kr.

Sambor

Om ett samboförhållande upphör genom att en sambo avlider sker en bodelning bara om det begärs av den efterlevande sambon. Den måste begäras senast när bouppteckningen förrättas. En efterlevande sambo har rätt att vid fördelning av samboegendomen som sin andel alltid få ut två prisbasbelopp, förutsatt att detta belopp finns kvar i dödsboet efter avdrag för skulder. I denna andel inkluderas vad den efterlevande har erhållit vid bodelningen. Uppgår inte den andelen till två prisbasbelopp tas resterande belopp från dödsboet innan eventuell övrig fördelning görs av dödsboets tillgångar. För år 2023 är två prisbasbelopp 105 000 kr.

Om en person är sambo är det bara bostad och bohag som ska fördelas, förutsatt att de är förvärvade för gemensam användning. Bohag är exempelvis möbler, hushållsmaskiner och annat inre lösöre som är avsett för det gemensamma hemmet. Fritidshus, bil, båt eller saker som används huvudsakligen för fritidsändamål ingår inte i en bodelning enligt sambolagen.

Fastighet eller bostadsrätt i dödsboet

Om det i dödsboet finns en fastighet eller bostadsrätt som ska säljas, krävs som huvudregel överförmyndarens samtycke till detta. Kontakta i så fall överförmyndaren för mer information.

Arvskifte

Fördelning (skifte) av egendomen till dödsboets delägare och testamentstagare ska ske så snart som möjligt. Huvudregeln är att skiftet ska ske inom sex månader från dödsdagen, men

Överförmyndaren

i de fall där testamente finns är detta oftast inte möjligt på grund av klandertiden som löper i just sex månader.

För att veta hur dödsboets tillgångar ska fördelas upprättas en arvsifteshandling. I handlingen sammanställs exakta belopp (upptagna till marknadsvärdet) av den avlidnes tillgångar och skulder per en specifik dag, arvsiftesdagen.

Du får *aldrig* avstå från arv eller testamentslott för sin huvudman. Du ska se till att huvudmannens andel är korrekt uträknad. När samtliga dödsbodelägare har undertecknat arvsiftet ska du skicka in det till överförmyndaren tillsammans med en ansökan om överförmyndarens samtycke till fördelningen. Först efter vårt samtycke är skiftet giltigt och arvet kan betalas ut.

Boutredningsman - om delägarna inte är överens

Om dödsbodelägarna inte kan komma överens om hur dödsboet ska hanteras eller hur dödsboet ska skiftas kan en delägare ansöka till tingsrätten om att en boutredningsman eller skiftesman ska ta över. Observera att detta ofta medför en hög kostnad för dödsboet, eftersom det är dödsboet som ska betala boutredarens arvode.

Skifteshinder - om dödsboet inte avslutas inom sex månader

Om dödsboet inte avslutats inom sex månader efter att bouppteckningen har upprättats måste du lämna in en skriftlig redogörelse till överförmyndaren om anledningen till detta. En sådan redogörelse ska sedan lämnas var sjätte månad om inget skifte sker och om inte något avtal ingås om sammanlevnad i oskiftat bo. Observera att ett avtal om sammanlevnad i oskiftat bo kräver överförmyndarens samtycke.

Överförmyndaren

Ansökan till överförmyndaren

När ett eventuellt bodelningsavtal och ett arvskifte är upprättat är det dags att ansöka om överförmyndarens samtycke. Detta gör du först när alla dödsbodelägare har undertecknat handlingarna. Du undertecknar för din huvudmans räkning.

Dessa handlingar måste lämnas in;

1. **Skriftlig ansökan** om överförmyndarens samtycke från samtliga ställföreträdare. *Blankett finns på www.ekero.se*
2. **Bodelning- och arvskifteshandling i original.**
3. Kopia av den inregistrerade **bouppteckningen** samt eventuellt testamente.
(Om inte överförmyndaren redan har fått dessa handlingar)
4. **Redovisningsräkning** för dödsboets förvaltning för tiden från och med dödsdagen till och med skiftesdagen. Detta är en redogörelse över hur delägarna har använt de pengar som finns i dödsboet. Vanligtvis består redovisningsräkningen av kontoutdrag från dödsboets samtliga konto/n samt uppgifter som styrker gjorda betalningar under perioden från dödsdagen fram till skiftesdagen (den dag då arvskifteshandlingen upprättats).
5. **Värderingsutlåtande** för fastighet, bostadsrätt eller saker av större värde om tillgången ska fördelas till delägarna i olika andelar eller om en delägare ensam ska överta tillgången.

Redovisning av skiftet

Arvet ska sättas in på överförmyndarspärtrat konto i huvudmannens namn. Om ett barn tar emot ett arv så gäller denna regel bara om arvet överstiger ett prisbasbelopp (år 2023 52 500 kr).

Så snart dödsboet är skiftat ska du redovisa till överförmyndaren att huvudmannen har fått sin andel skiftad till sig. Det gör du enklast genom att skicka in ett kontoutdrag som visar på insättningen av arvet.

Överförmyndaren

Bra information hittar du på följande hemsidor:

www.efterlevandeguiden.se

www.konsumenternas.se/spara/fakta/om-dodsbon

www.skatteverket.se/privat/folkbokforing/narenanhorigdor/bouppteckning

www.domstol.se/amnen/familj/dodsfall-och-arv/

Kontaktuppgifter till Överförmyndaren i Ekerö kommun

Du är alltid välkommen att kontakta oss på överförmyndarkansliet i Ekerö kommun om du vill ha mer information. Om du vill ringa oss har vi telefontid helgfria vardagar mellan kl. 9-11 på telefonnummer 08-124 57 150. Det går också bra att skriva eller mejla till oss.

Adress: Box 205, 178 23 Ekerö

Besök: Tappströmsvägen 2

Telefon direkt: 08-124 57 150 (vardagar 9-11)

E-post: of@ekero.se

Hemsida: www.ekero.se

Överförmyndarens e-tjänster och blanketter hittar du [Omsorg & hjälp \(ekero.se\)](http://omsorg.hjalp.ekero.se)

Gå till vår hemsida, välj "e-tjänster & blanketter", därefter rutan "Omsorg och hjälp. Välj sen listan "God man och förvaltare".

Senast uppdaterad 2023-04-24